

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

Nr. 19.

Duminică, 25 Ianuarie (6 Februarie.)

1887.

Brașov, 24 Ianuarie 1887.

De câteva decenii încôce, ori de câte ori România a avut să treacă prin grele încercări din cauza complicațiilor din afară, numele d-lui Mihail Kogălniceanu a fost pus totdeauna în fruntea acelor bărbați de stat români, dela cari țera era în drept să aștepte sprijin, sfat și jertfe.

Domnul Mihail Kogălniceanu se află și azi, când Europa trece printr'o criză politică atât de grea, în momentul d'a fi omul situației în România.

Acosta nu poate surprinde pe nimenea, care cunosc trecutul și însemnătatea acestui celebru bărbat de stat.

Dér este o notă caracteristică a timpului, că acum se constată rolul cel mare, ce mai este chemat al lui juca și în viitor d-lui Kogălniceanu în România, chiar și dintr'o parte, de unde până azi n'amău pré auditu critice măgulitoare despre activitatea d-lui Kogălniceanu, ca bărbat de stat și distins diplomat.

Constatându împrejurarea acosta, ne mărginim de astădată a reproduce părțile esențiale ale unui articol ce-l publică la locul întâiu „Pester Lloyd” dela 2 Februarie n. sub titlul „Mihail Kogălniceanu”. Limbagiul, de care se folosește corespondentul fôiei oficiose pestane, contrastază în mod bător la ochi cu expectările de mai deunădi ale foilor maghiare, care făceau pe d-lui Kogălniceanu șef al anarhiștilor din România și alte „grațiosități” de acosta, dovadă că foile maghiare scriu după impresiunile momentane, produse de ura de rassă și de prajudețele și susceptibilitățile lor bolnăviciose.

Éta articolul din fôia unгурescă:

„M. Kogălniceanu este azi personalitatea politică cea mai căută și curtenită a României. Pe când pressa opozițională declară, că bătrânul bărbat de stat și parlamentar, pe care corpurile legiuitoare ale României deunădi l'au onorat cu votarea unui dar național în forma unei însemnate pensiuni, în curându va pasi pe arenă cu o filipică contra guvernului, se pare éráși că foile partidei guvernamentale sunt dispuse, a ține pe Kogălniceanu de al lor și protestază în modul cel mai hotărît în contra presupunerii ce i se face lui din partea dușmană guvernului.”

„Dér decă prin cele șise e din destul caracterisată de o parte marea însemnătatea a lui M. Kogălniceanu pentru istoria dezvoltării interne a patriei sale, și de altă parte poziția particulară ce o ia el în viața de partidă, plină de frământări, a României, totuși nu s'ar înțelege decătú fôrte defectuos éstraordinara importanță a acestui bărbat fôrte dotat și în multe privințe interesant, decă ar voi cineva să-l caracterizeze numai pe temeiul amintirilor din ultimii ani. Căci fiă că destrăbălarea și neclaritatea raporturilor de azi ale partidelor nôtstre, pe lângă amăriciunea luptelor parlamentare pricinuită prin acosta, fiă că și importantele cestiuni de natură politică-comercială și de drept public, ce 'și așteptă rezolvarea, au făcut ca asocierea și alianța unui bărbat — neobligat pentru durată nici unei partide — de experiența, de agerimea juvenilă a spiritului și de dotațiunea retorică a lui Kogălniceanu, să fiă de fôrte mare valóre: timpurile în care densusul a pututú imprima unei întregi perioade de dezvoltare a României timbrul modului său de concepere individuală și propriilor sale vederi, stau în parte patrușeci de ani înainte de ziua, în care meritele lui Kogălniceanu pentru patria sa au aflatú o aprețiere esterióră, prin votarea recompensei naționale susă amintite.”

„Căci aprópe patrușeci de ani sunt de când M. Kogălniceanu, care se trage dintr'o vechiă familiă moldovenescă, devenise centrul spiritual al unei societăți politice, ale cărei țeluri steteau în contrast așa de mare cu stările ce domneau atunci în Moldova, încătú un conflict cu puternicii țilei mai curându seu mai târziu era inevitabil. Întorsu din Berlin unde mai mulți ani a făcutú studii istorice și juridice și de unde publicase în limba franceză și primul seu opu asupra istoriei Românilor, tinerul Kogălniceanu se alatură la partida așa numită a „Bonjuristilor”, un grup de fii de boerú sírguincioși cari, convinși de netrăimnicia regimului boerilor învechiți, care era vătămător obștei, nisuiu să regenereze patria lor luându ca modelu pe Franca și pentru cari salutarea franceză „bon jour”, întrebuintată la începutu ca losincă și ca cuvântu de recunoscere, avea să devină încurându nume de partidă. Al. Cuza, principele de mai târziu al României, Vasilie Alexsandri, Const. Negri erau membri ai acestei partide, care a luat parte atât de însemnată la revoluțiunea isbucnită în anul 1848 contra principelui moldovenesc Mihail Sturza, încătú mulți dintre membrii ei trebuira să părăsescă țera după victoria contra-revoluțiunii executate cu ajutorul Rusiei. Kogălniceanu încă se duse în esil, dér când urmările răboiului Crimeei sfărmară influința rusă în principatele dunărene, se întorse éráși în patria sa, pentru ca după alegerea vechiului seu amic politic Al. Cuza ca principe al Moldovei și Valahiei, să ia asupra 'și un rol dătător de măsură în istoria dezvoltării României și a Românilor. Căci fiă că se pretinde și pentru principele Cuza necontestabilu meritu d'a fi pus capetu vechiului stat boeresc și d'a fi liberatú în același timp România de tutela spirituală a patriarhatului din Constantinopol și de nerușinata exploatare a țerii de cătră călugării greci: inițiativa pentru desființarea nobilimei boeresci și a ridiculilor sale privilegii, pentru declararea independenței bisericei române, pentru isgonirea călugărilor greci și pentru secularizarea moșilor mănăstiresci care făceau mai a treia parte a țerii, este totu așa opera originară a lui Kogălniceanu, ca și desființarea robotei țărănesci și crearea unei proprietăți țărănesci libere. Veđi bine Kogălniceanu, care la executarea reformelor sale își atrăsese ura celor mai influente cercuri ale țerii, dér care nu se lásase a fi conturbatú, în repedea executare a planurilor sale, prin sbuciumările „Roșilor”, a decă ale radicalilor în parte mare cu idei republicane, a fostú și urđitorul loviturii de stat dela 2 Maiu, care uni partidele, îndușmănite de altmintrelea până la cuțitu, a „Albilor” și a „Roșilor”, a decă a conservatorilor și a liberalilor, pentru revoluțiunea nesăngerósă dela 11 Februarie 1866 și pentru răsturnarea lui Cuza.”

„Cătú de contrară lui Kogălniceanu devenise atunci opiniunea publică rezultă de acolo, că constituanța convocată de noua transformare a raporturilor României nu i verifică mandatul de deputatú. Dér acosta mânia nu ținu multu. În perioada de trecere de atunci nu se putea lipsi România de conlucarea unui bărbat care dase deja atâtea doveđi despre puterea sa de activitate politică și despre energia sa, și chiar dacă presidiul ministerial al lui Kogălniceanu din acestu timp a fostú numai de scurtă durată, totuși acestu bărbat, căruia România are d'a-i mulțami reformel, cele mai pline de binecuvântare ale guvernului Cuza, în totu cursul timpurilor de mai târziu a luatú o distinsă pozițiune. Elu a fostú unul din cei mai distinși membri ai coalițiunii contra cabinetului conservatoru Lascarú Catasgiu și, fără să se fi declaratú deplin solidarú cu partida liberală ce veni

la cârmă în anul 1876 după căderea aceleia, în greulú timp al răboiului ruso-turc și în perioada de tractări diplomatice ce a urmat după aceea a făcutú ca ministru și diplomat marí serviciu guvernului lui Ionu Brătianu. Când elu după proclamarea independenței României cutrieră stratele Bucurescilor cu tricolorul național în mână, pentru ca să vestescă poporațiunii ruperea raportului de dependență, era cu hotărîre cel mai popular bărbat al țerii; și când greutățile, ce reprezentanța poporului român le pregătea unei rezolvări corăspundătoare dorințelor puterilor, amenințau să aducă România într'un conflict cu tratatul din Berlinu, guvernul lui Ionu Brătianu nu sciú să trimetă în străinătate pentru obținerea unei înțelegeri pe nici un bărbat mijlocitoru diplomaticu mai capabilu, decătú pe M. Kogălniceanu.”

„...Ca politic și oratoru parlamentar Kogălniceanu e de o particularitate și însemnătate atât de izolată între contemporanii săi și generațiunea mai tineră, încătú merita a fi aprețiatú mai deaprópe numai din acosta parte... Nu atât ca istoric trebuie căută valorea acestui bărbat, ci ca unul care a urnitú calea pentru transformarea raporturilor sociale, politice și bisericesci ale României. Chiar și împrejurarea, că M. Kogălniceanu în multe casuri a urmăritú o direcțiune contrară intereselor monarchiei habsburgice în România, nu trebuie să se ia în considerare acolo, unde e vorba de M. Kogălniceanu ca politic român. Ca atare nu i se poate refusa recunoștința și nu i se refusă, cel puțin aici în România, nici de astfel de critici, cari din considerațiunii de politică de partidă nu vorbesc de bine pe ministrii loviturii de stat ai lui Cuza. Azi stă Kogălniceanu... éráși în centrul atențiunii publice, și nu e nici o îndoială, că participarea sa la viitoarele alegeri generale parlamentare va fi de mare influință, ba poate că va da măsura, asupra viitoare forme a viitoare maorități parlamentare. Oratoru popularu și dialecticu parlamentar, precum nu poate arăta pe nici un altu România, elu conștringe chiar pe contrarii săi a asculta în liniște vorbirile sale înzestrate, după public și împrejurări, cu umor aspru seu cu fineță plină de spirit, și decă raportorul d-vóstru nu se'nșelă, Kogălniceanu în cel mai apropiatú timp va fi chematú a imprima unui cabinetu, care să conducă destinele României cu cooperarea sa, timbrul caracteristic al personalității sale istoricesce fôrte interesantă.”

Invetământul nostru mediu și superioru,

în raportu cu necesitățile nôtstre.

IV.

E indispensabil să se dea o mai mare importanță sciințelor naturale, sporindu-se materia și numarul orelor de studiu pentru gimnasia, scóile preparandiale și seminariile nôtstre, făcându-se unele reduceri și economii la orele și materialul altor obiecte de studiu. Și anume, avendu-se în vedere, că deja după 3—4 ani de gimnasiu mulți tineri părăsesc gimnasiul, parte pentru a trece în preparandii și a se pregăti pentru cariera de invetătoru, și parte pentru a se întorce acasă, la economia părinților: ar fi de dorit ca acești tineri să aducă cu sine o sumă completă de cunoscințe practice, pe cari să le potă utiliza și aplica și acasă. Pe lângă cunoscințele literare elu să potă cunosc și apreția pe deplin tóte animalele, plantele și mineralele precum și tóte elementele și principiile de chimie și fisică, cu care are elu în cercul seu restrins de a face. Scopul s'ar ajunge pe deplin decă în privința sciințelor naturale s'ar putea adopta programa gimnasiilor și liceelor din România, avendu-se în vedere, ici coela, și obiectele, care interesază directu pe agronomu.

Decă acosta din considerațiunii politice n'ar fi po-

Cursul la bursa de Viena
din 4 Februarie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Rentă de aur, Bonuri croato-slavone) and Price/Value.

Cursulu pieței Brașov
din 5 Februarie st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Bancnote românești, Argint românesc) and Price/Value.

Advertisement for LE HOUBLON cigars, featuring the brand name in large letters and text about quality and origin.

Minunea vienesă

pe tărâmul industriei de cesornice cu pendulă.

Numai fl. 2.50

costă la mine de astăzi încolo unu

Cesornic cu pendulă

escelent, regulat de sine luminător, cu aparat pentru deșteptat și sgomot, cu două glonțe (funți) bronzate, pendulă și cele aparținătoare.

Aceste cesornice pompoase și escelente sunt montate în pervasuri rotunde, frumos colorate, imitând lemnul de nuc, de abanos sau palisandru, o podobă pentru fie-care salon.

10 ani garanția

și atrag atențiunea, că aceste cesornice minunate, escelente și totuși admirabile de eftine se află singuri numai la mine bune și veritabile

Afară de acestea dau cu

Numai fl. 6.50 unu cesornic romoitor, suprafin Argint-Nickel, de întors fără cheia-cu mecanism de Nickel adevărat, regulat, punctual, cesornic nedis, tructibil, arătând secunde. Numai fl. 6.50, mai înainte a costat întreit.

Trimiterea în provinciă se face în rambursă post, sau trimițându-se prețul înainte prin

Exporthaus Fekete, Uhren-Depot,

Wien, V. Wehrgasse Nr. 13/59.

Umedeala, frigul, nu supără!

Numai fl. 1.85.

Pentru Domni:

Pentru Dăme:

Impermeabile, căldurose, durabile și în adevăr admirabile de eftine sunt din nou inventate și renumite

JACHETE (Bürger-Jacken)

țesute des și care se potrivesc foarte frumos pentru Domni, Dăme, băeți și fete. Tote cu prețul egal de numai fl. 1.85 bucată.

Aceste Jachete renumite sunt pentru ori-cine cel mai indispensabil și necesar vestmânt, și se află în colorile: sură, cafeniu, drap, bordeaux, civit și negru. Cine posedă o asemenea Jachetă este cel mai bine apărat contra frigului, căci fiind elastică, se lipește de ori-ce formă a corpului, mențin o căldură egală a corpului și sunt de valoare de neprețuit pentru fie-care om.

Din lână Zephir fină numai fl. 2.85.

Lână Zephir blănite numai fl. 4.

Ca măsură este suficientă a arăta deca statura e mare, mijlociu sau mică. Se trimite Veritabile contra rambursă numai de 12-12

Julius Fekete, Versendungshaus in Wien V., Hundstürmerstrasse 18/59.

Mersul trenurilor

Valabil de la 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș), train types, and departure times.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grăse.